

„ländig Bos, Ingen Folk. Slufare, ingen Blodsugare behöfver då räddas
 „för Esterfläng, &c.

„Af allt detta ses nogsam, huru uplyste och förnuftige Ängelsmän,
 „som för Lärdom, Vett och Dygd äro allmänt Kände ibland
 „Landsmän och alla moraliserade Folkslag, med Frimodighet försvarat
 „Friheten, och nitiskt straffat detta Missbruk och Rätter-Makerie.

Ark. 44 utkommer nästa Mondag kl. 8 om morgonen.

Tryckt hos Commisarien P. A. BRODIN, 1784.

Tryck-Friheten den Wälsignade.

Stockholm d. 22 Martii 1784.

Bör läsas nästkommande *September* *).

Du styr, Du ur Wår åsyn hastar,
Du glada tid som Eånslan rör
Wår Sol, som Wærdens wållust gör
Nu endast matta strålar kastar
Des Glob hwars pragt Naturen gläder
Då den på Himlens öknar tråder
Att åter lifwa Jordens hopp;
Ses sammansmåtta flyar hölja,

Som

*) Detta lyckliga Bitterhetsstycke öfwer Sommarens flygt som blifwit insändt förleden Höst, har händelsewis blifwit förlagt ibland mina papper; jag blyges öfwer en distraction som den respective Insändaren kunde taxera för otacksamhet, om jag ej räknade på hans ådelmod — alt hwad Läsaren bör säga, är: at detta ark bör betalas nästa *September* — å ja — men

Sörlägg.

Som för, bestörta ögat dölja
 Des Strålars värma, ljus och lopp.

De ögnablick fås ej tillbaka
 Då jag wid lugna Källans brädd,
 På lena Blomstrens mjuka bädd
 Sitt Lifwets nöjens söttma smaka,
 De Blommors pragt som Fältet målat:
 Och med en skiftad sågning prälat.
 På wisna stjelkar tyna af,
 Alt wirtnar at den glada tiden,
 Är ändad, borta och förliden,
 Som lif åt Wära nöjen gaf.

De gröna Fält, de ljuswa Dalar:
 Där nyss man såg Naturens pragt;
 Har grymma Lian ödelagt.
 Och alt om des förhärjning talar.
 En wild Ocean hwars hwirflar bryta,
 Än Ekens stam, än Bjöjans yta,
 Från närmsta höjder störtar fram.
 Kring Fältet spridas fräst och sasa.
 Då Nordans bistra stormar rafa
 Och Lusten fylls af röl och dam.

Ken stormen Torndöns krafter äggat
 Hvars eldar ljunga uti sky;
 Och dagen döles för Wår syn
 Då molnen täcka Himlens wäggar.
 I lustens rymder dundret brakat
 Och Werldens fasta grundwal skakat
 Som utaf swarta mörkret hölgs.
 Et eldat moln på Himlen prälat
 Med tätta bliptrars spridda strålar
 Och Jorden af dess Floder följgs.
 Nu köld med stormar sig sörenar
 Och löfwen gulna mer och mer
 De lätta bladen riswas ner
 Som täckte Skogens nakna grenar.
 Den eld som Wårens ankomst wäckte,
 Hos Fjäderfårens muntra sligte
 Förqwåfs af Köldens bistra Gud.
 Nu får ej mer mitt tjusta öra
 I närmsta Lunders Ekur höra
 Den glada Näcktergalens ljud.

Du flygtar bort, Du sälla Swala
 Som Wärens pragt tillkänna gaf;
 Du dykar til Din wäta Graf
 Ut njuta där en lycklig dwala.
 Den stolta Swan med spända wingar
 Sig genom lustens delar tvingar,
 Hon flyr til andra Land och folk
 En Steglis mer ej tungan böjer
 Och Trasten ej den stamma höjer
 Som förr war glädjens egen tolf.

Kring Jorden kalla Dimmor flyta
 Som stiga ur des egit sköte;
 Och regnets swall som molnet gide,
 Bitäcker Hennes frusna yta.
 Naturen sweeps i köldens linda
 Ett slipprigt glas ses sammanbinda
 Den glada ång och stilla sjö,
 Den gröna drägt som marken prydde
 Och Hennes friska sågning lydde
 Förddes utaf Is och Snö.

Skall då Naturen så förödas
 Ut sin sågning bästa lopp?
 Skall Jordens nöjens sälla tross

Af Vintrens grymma wälde dödas?
 Skall Lifwets glädje så försvinna?
 Skall jag då aldrig återfinna
 De ögnablick som flygtrat bort?
 Hwi fick jag Sommars wällust njuta
 Och des behag i minnet sluta?
 När som des tjusning war så kort.

Skall sorg och glädje så förblandas?
 Skall jag ej mer med wästans slägt,
 Från Fältens Blomsterrika drägt
 Så rosens rena wälluft andas?
 Skall aldrig bygdens ungdoms nöjen
 Med hässa lekar, skämt och löjen
 Så spridas kring en tjusad park?
 Natur! skall då Ditt glada skete
 Wid kulna Höstens dystra möte,
 Förwandlas til en ödemark?

Åh! Sommar! Du hwars wälde lyftat
 Då Du som bäst och ljusast war,
 Hwi lemnas minnet af Dig qwar
 Då Du så grymt ifrån Öf flyktat?
 Jag borde Ditt behag förgåta;
 Jag borde ej mitt Hjerta fråta
 Med minnet af en lemnad svögd.

Att flydda nöjen kunna glömma;
 Att ej för lidna plågor ömma
 Är målet utaf lyckans högd.

Men ack! Då Du Din glädje slutit
 Då känner jag hwad Du är wård
 Då nöjets sackla är förtärd
 Wårderas först hwad man har njutit.
 Sörsyn! bde ej Din Allmägt styra
 En blind Natur; som i sin yra
 Sitt eget sköte så förtär?
 Skall menskjans Lif en blandning wara
 Af nöd och twång, af sorg och fara?
 Och nöjet motas af beswår?

Men, fast jag på Din godhet klagar
 Besra ej mitt öfwerdåd:
 Jag känner widden af Din Nåd
 Och wördar Dina wisa Lagar.
 Då Du mig til en människja ämnat;
 Då Du mig Lif och känslor lämnat
 Då har Du plantat i min själ;
 Den eld som där sin styrka röjer
 Som tjufar, plågar och förnöjer
 Som gör mitt wäsend och mitt wäl.

Ack! Kärlek! rena himla låga!
 Som Jordens första ursprung war,
 Du klingrar våra mulna dar:
 Och Du föröttnar lifwets plåga.
 Fast Höstens mörka floder brusar,
 Fast kalla windar kring Os susa,
 Din ömma värma alltid vär,
 I alla Land, i alla tider:
 Du Dina glada känslor sprider:
 Och nöjet följer Dina spår.

Min Zelis! Du hwars ofkulds blickar:
 Kring Jorden sprida hopp och tröst:
 Du lifwar glädjen i mitt bröst.
 Hwad öden hållt mig Himlen stöckar:
 Du all min Själs, mitt wäsendes lycka:
 Blott jag Dig får i famnen trycka.
 Där ömma känslors värma rå.
 Må kolden fritt wid mörkrets sida:
 Kring Jorden sina fasor sprida:
 Jag njuter Sommarns pragt ändå.

Såsom swar på *Commissiörens Herr Laur. Joh. Törnér*s i *Datligt All-
lahanda N:o 50* för d. i *Martii* detta år införde förswar, för *Revers*
gifwande delägare i *Præste-Ståndets Enke och Pupill-Cassa*, infördes
följande til *Cassan* gifwen *owillkorliga Revers*, och sådane hafwa
alla lika bestäffade *Delägare i Cassan deponerade* *),
N:o 128.

Uf *Præste-Ståndets Enke* och *Pupill-Cassa* hafwer undertecknad til *låns*
bekommit en *Summa af Eithundrade Femtio Riksdaler Specie* emot
ränta, Fem för *Hundrade årtigen*, hwilken ränta wid hwarje halwa års
början förut betalas; och pantsätter jag för denna *Låne-Summa* å *Ett*
hundrade Femtio Riksdaler samt uplöpande *Interesse*, min wid *Cassan*
ägande *Lott*, och det på sådant sätt, at i *händelse* *Intereslet* inom hwarje
halwa års början förut icke betalas, så årläggas i förhöjning två dre på
R:alern af samma *Interesse*, men om därmed dröjes öfwer et helt år,
så blifwer jag min wid *Cassan* tagne *Lott* förlustig, hwilken ej annor-
lunda än genom nya *inskrifningars* årläggande, jämte afgiften til *werkets*
behof samt försummade *Interessen* med förhöjning, kan återwinnas, och den-
na min *förskrifning* utan all *gensäjelse executiv*, hålft jag, jämte min
Lott i *Cassan*, tillika *pantförskrifwer* all annan min *egendom* i löst och fast.
Och i fall jag med *ödden* skulle afgå innan denna min *skuld* är be-
talt, hafwer *Cassan* rättighet, at för sin *räkning* innehålla årliga *underhål-*
let til *skuldens* betaltning, om *Pensionärer* efter mig gifwes, tillika med fem
proCents ränta, som *ordinairt* räknas; men i annan *händelse*, eller om jag
icke *lemnar* någon *Pensionaire*, så betalas *lånet* med *uplupen* ränta
af den *qwarlätenskap*, som efter mig, eller *Hustru* och *Barn*, kan
wara at *tilgå*, då *Intereslet*, så *framt* det icke wid hwarje halwa års
förlopp blifwer betalt, beräknas til *Sex proCent* för den tid, som öfwer-
fluter hwarje halwa år, hwilket alt med min egen och min k. *Hustrus*
underskrift bestyrkes och *Reverteras*.
N. N. T. N. N.

Announce.

Rättegångs-Handlingar uti ett *Utsökningsmål*, emellan *Kramhandlaren Christoph.*
Lovén och *Gåstförs-Pärtingen Joh. Theoph. Nachorst*, utkomma i dag af trycket, och
säljas i *Nordströms Bokläda* wid *Riddarhus Torget*, a 2 fl. Exemplaret.
*) Inskändt.

Arkiv 45 utkom ner nästa *Monday* kl. 8 om morgonen.

Stockholm, Tryckt hos *Commissarien P. A. BRODIN*, 1784.

Tryck-Friheten den Wälsignade.

Stockholm d. 29 Martii 1784.

Heureux qui des mortels oblie les chimeres
et vit independant sous le toit de ses Peres!

Leonard.

Wälgöraren och *Philosofen* *).

Rejisaren Tching-vang i China fick en dag et infall, nog besynnerligt för en Prins. Han wille nödwändigt weta hwad det war at wara en *Philosoph*. Efter alt utseende hade denne Monarken intet särdeles at gäva. Hans åstundan bles snart almänneligen kungjord. Genast utfärdades besalning, at alla de som inbillade sig wara *Philosopher*, skulle skyndsammast framkomma och nedkasta sig wid sotapallen af den Keiserliga Thronen.

Den namnkunnige Gubben Chamlu-u hade förmuycket högmöd, för at inbilla sig at någon annan än han, kunde titwälla sig titel: af wis Man. Stått öfwer det at hafwa sammansatt mer än 100 Taos eller Böcker öfwer

*). Inskändt.

wer Confucius, wiste han sig med dristighet; Han talte mycket om sina Natursgåttor, sina tatriska arbeten och framför allt om sin mennisko-kärlek, sin dygdiga wandel och synnerliga Gudsfruktan; Han bad at Kejsaren råddes öfwerhoppa honom med wälgerningar och tysta munnen på des höflare. Det är icke en sådan jag söker sate Monarken, stiek ut tillbaka denna Mannen. Han blef med förakt förskeddad. Chamlu-u wid hemkomsten dog af raseri, sedan han hopsmidt en bitter smådeskrift emot Kejsaren, som beflagade Personen och log åt smådeskriften.

Tsé-é anmålde sig; Han skref med et ursinnigt nit. Hans lust war at förändra de moln som omgifwa sanningen, i ställe för at uplysa dem. Han hade utgifwit et stort antal böcker, alla ganska onyttige för människlyheten. Högfården lyste i Hans minsta gerningar. Han urmärkte sig igenom et besynnerligt upförande ibland de lärde. I synnerhet aktade han sig at wara lika klädd med andre Medborgare; Han är warmt, emedan Chineserne äta kallt, och drack kallt emedan dese dricka warmt. Han wiste at Människorne äro nog swaga, at förundra sig öfwer det som är ordonligt, men tänkte icke på at besynnerligheter ådraga sig sluteligen förakt. Öfrenteligen sate Han, at Människoslägget war förderfwadt och affly wärdigt, men gjorde likwäl allt för at winna des gunst. Hans förnämsta syftemål war at blifwa emtalt och firad. — Tsé-é ansågs af Kejsaren så som et rätt besynnerligt Djur, han roade sig åt des dårackthet, men beslöt at icke stanna wid detta profwet.

Swad! sate Tching-wang, uti hela China skulle intet finnas en wis Man sådan som jag förestått mig? Se där är han, ropade en Mandarin helt and-truten, i sin blomstrande ålder, och hwilkens tresaldiga haka förkunnade en önskelig hälsa och en lyckelig orklöshet. Store Kejsare! I sen här et Philosophiens mönster; jag bekymrar mig allenast med omsorgen at wara til; Det är det enda bemiddande hwarmed jag syfsätter mig; jag låter allt syfta til mig så om werldens medelpunkt, allt det som omgifwer mig har blifwit skapadt för min skull. Jag har utfunnit den förnämsta af alla Kunskaper, den konsten at wara ordrlig för allt det som på ett misshageligt

gelligt sätt kan röra mig; jag har utgrundat den Vetenskapen som handlar om nöjen; stillhet och lugn anser jag såsom det högsta goda; jag behagar mig sjelf uti min onyttighet; därigenom sparar jag lifwets driffjädtrar, öfwerlygad derom at man nöter sin warelse aldrig så litet man gjdr något steg utom sig sjelf; med et ord, jag lefwer allenast för mig sjelf. Tchingwang skyndade sig, at förwisa denne Mannen från sin närvaro.

Intelligen ibland 40000 Lärde som filosoferade i Peking, war icke en enda som förtjente namn af Philosopher. Kejsaren lät emedlertid detta icke afskräcka sig; Prinsar äro mera enwise än andra Menniskor. Tchingwang lammade sit Rikes styrelse at en af sine Bröder, och reste bort med 2:ne Gunstingar, förstälte sin wärdighet och bestod at utspana föremålet för des undersökningar. Han far nu igenom China med sina 2:ne Hofmän. De woro nära wid den stora muren, när de bleswo warse et slags byggnad ofwanpå spetsen af et berg. De fingo weta at det war et hemwist för en Philosopher. Kejsaren sågnade sig at så snart så sluta sin resa, de hastade sig at klifwa uppföre höjden. En slags wild människa rusade utue sit äjdnisse, lopp emot dem och ropade: „Menniskor, hwad gjören I här? „Wissen I ännu förneka mig denna Fristad, som de wilda Djuren hafwa lämnat mig? Nytt ämne för wår Kejsares nyfikenhet, han förklarade för den obekanta orsaken til sin resa, berättandes at han allestädes sökte en Philosopher. Om detta namnet swarade den Skände, tishör et wäsende, som har en affky för Mennisko-slågtet, så gån intet längre; I hafwen funnit i mig hwad I söken, ingen kan mera hata Menniskor, jag wille at de utgorde en enda kropp, at de intet hade mer än et lif; med hwad nöje skulle jag icke sönderlita det samma! Sedan 20 år tillbaka bebor jag denna ödeplatsen och alla dagar beklagar jag mig för Tien, at icke kunna utrota den mänskliga naturen; gån, wiken härifrån, eller jag genombärar Edre hjärtan med denna Pilen, hwilken tjänar mig at döda de Djuren, med hwilka jag uppehåller min olyckeliga warelse. Kejsaren wille ännu fråga honom widare; men han teg, och föll uti en anstöt af smärta och raseri. Tchingwang ömfade sig deröfwer, och lät rinna några tårar uti det han lämnade honom

honom: Denne Mannen, sade han, har twifwelsutan förfarit swära olyckor; måste det då wara en olycksfällig i mit Rike? Det är et wäsende, som förtjänar medlidande och äfwen wördnad; det är en bedröfwad, en upretad människa af beshänerligt lynne; men hwilken äfkiinad från en Philosophel

De anlände til en af de måst berömda Städer i China, man talte där om intet annat än om Ouci-Foug, hwilken studerade Sedoläran och hade däröfwer utgifwit äfkillige afhandlingar; Kejsaren lät föra sig til denne boksynte Mannen. Han fann af samtaler, at det war en Lärde af första slaget. Hans tankar grundade sig på sunda förnuftet och vittnade om kloshet, kärlek för ordning, och wördnad för lagarne. Tching-wang twiflade icke, at han ju äretligen träffat det äfkundade Zerteknet af mänskliga wissheten. I samma ögonblick ankom et bud ifrån en Mandarin som war Domare derä orten; Saken angick en olycksfällig, som sedan han af äfkiillige rike begärt almosor för at hugswala en sucklig Fader och spisa sina ut-hungrade Barn, hade stult et mått risgryn. Domaren rörd af denna händelse wågade intet at fördöma den skyldige, utan begärte rådd af den kloke Ouci-foug. Philolophens mening war at den brottlige skulle ställas på fri fot, då en af de närwarande berättade honom, at den stulna Säden war honom sjelf tilhörig; straxt lät han tillbaka kalla budbrävaren och tillsäga Mandarinen, at utan barmhärtighet fullbörda straffet. Ack! ropade Kejsaren, i sin bestörning öfwer denna händelse, och uti det han lemnade med skyndsambhet den Lärdes hus, det är ändå icke detta hwad jag söker. Ehuru Monarken gjorde nya efterfrågningar, så woro de ändå alla lika fruktlösa. Han begaf sig med harm på återresan til sin Hufwudstad. Jag måste då, sade han, til sine Gunstlingar, åter upstiga på Thronen, utan at kunna upträcka en wis Man? utan twifwel är det et slags wäsende som icke är til. Hofmännen som alltid rättade sitt tal efter Kejsarens, föregåfwo denna upfinning såsom omöjelig; och man medgaf at det war orimligt at widare syflosätta sig med en dylik inbilning. Under detta Samtal nalkades de en By; et stycke därifrån wid en Dal syntes et litet hus, hwilkets snygghet upwakte lust at nalkas det samma. Wåra resande möta en Bon-

de, de fråga honom till hwem denna Landgården hörde. Till en gammal god Man, svarade Landemannen, en Människa som är nog beshnertig. Ingen ting förretar honom, och oaktat wi göra honom allahanda olägenheter, så gör han oss ändå all den goda tjenst han kan åstadkomma. Han måste vara något swagglint; eljest kånna wi honom litet. Resjeren fick lust at se denna okände Gubben. Han befalte sine Gunstingar wånta sig et litet stycke från gården. All ting uti detta huset vittnade om ensald, sedighet och wålgörande. Bockapshjordar betade därömring; där woro stora Erån sammansåtade till hwall, at de förbigående där måtte kunna stanna och njuta skugga. Resjeren fann wid porten någre fattige, at hwilka man urdelte Risgryn. Han gick in. En Gubbe af 70 år låg på sina knän, som icke märkte at Tching-wang inkom. Kong-tune, så kallade sig denne Gubbe, gjorde denna bön till Tien: "O Du alla Gudars Gud! huru mycket tack är jag icke dig skyldig? Du har tagit från mig mina rikedomar, min storhet, du har låmnat mig et stycke bröd, som jag delar med mina Bröder. Fortsär at utgjuta dina godhets rikedomar öfwer detta Rike; waka öfwer wår store Regents dagar; måtte mina barn blifwa wårldige at tjåna sig Fådernesland och sin Öfwerherre, och at prisa Dit lof. Tillår, O högste Tien, at jag får dö uti de minas sköte, at jag får omfamna dem wid mit sista slut, och at andre människor måtte förglömma mig." Kong-tune, som i det samma blef Resjeren warse, upstod med skyndsamt, och frågade hwad orsak fört honom till et från wågen, så aflägsit ställe. Min åstundan är, svarade Tching-wang, at så weta hwar dygden och wisheten få stat sin boning. Det är icke här, sade Gubben, med en uttagande sedighet, som I finnen dessa skatter; I sån icke se här annat, ädelmedige Fråmting! än fattigdomens afbild; på hwad sätt kan jag eljest wåra Eder till någon tjänst? Sågen? wi skolon upfylla Eder behof, så mycket som wår förmåga kan medgiffwa. Han framwiste sina fyra Barn, som alle wålnade sig till heder, at wåra Jordbrukare, och som kommo med blomster och fructer, at tilbjuda Tching-wang.

Efter en kort bön till Tien satte man sig till bords; wår Resjeren at med god lust, och kunde intet nog beundra den ömhet och wånlighet han
rdnta

rönte hos Kong-lane. Huru länge, min Far, sade främlingen, hafwen I bodt här? — Ut 40 år; jag lefwer här okänd, jag gjör så mycket godt som jag kan, och det lilla jag är i stånd at gjöra, påminner mig mina olyckor. — I hafwen då varit olyckelig? — Jag läser äminstone så synas uti människors ögon; men huru mycket är jag icke morgången förbunden? Den har jag at tacka för de ömma råddelser, Själens werkeligaste wällust. Utom onåd skulle jag icke hafwa kjändt det öma nöjet at beklaga andras olyckor, — Hvad menen I med onåd? — Jag war en af den afledne Kejsarens Ministrar, jag blef et offer för afwund och försmädelse; mine fiender förledde min Öfwerherre; jag förlorade mina ämbeten och min egendom. Af min lyckas öfwerlefwor köpte jag mig detta jordstycket som I sen, jag upbrukar det samma, jag sukta det med mitt swett, och jag har bygt mig här et hus nog stort, at äfwen kunna tilbjudas herbärge at främmande. — Hvad! Kejsaren är död, utan at hafwa årsatt denna orättrådighet? — Kejsaren war en Människa; man har bedragit Honom; Han war mig ingen ting skyldig; jag wälsignar lifafult hans minne och beder Himmelen at utgjuta all lyckalighet öfwer Hans Son . . . Tching-wang hölt tillbaka sina tårar — Hans Son . . . Min Far . . . Han skal älska Eder. — Ak! jag bör aldrig tänka at återkomma til Hofwet; det är här som jag skal dö och jag förmanar mina Barn at icke öfwergifwa detta stilla lugnet. Mätte deras ögon altid blihwa fastade på min graf, mätte deras alla blifwa blandad med min, mätte de ätnöja sig med de frukter som detta fält dem gifwer, och de sjelfwe blifwa nyttige. . . — Men har intet ryktet utblåst Eder namn och Eder förtjänst? — Det är ännu en wälgörning af Himmelen, hwarfdre jag alla dagar aflägger min tackfägelse. At wara okänd är det intet wida förmanligare, än det måst lysande namn? Dygden är altid belönt genom det ringa goda som den kan åstadkomma. Folket i nästa By roar sig stundom, at skada mina ångar, bryta sönder mina frucktrån . . — Hvad årsättning tagen I för detta? — Jag har omsörg om deras suke; jag föder deras fattige; jag tröstar dem uti sina beswärligheter. — O undranswärde Människa! — undranswärde! Jag gjör icke annat än min skyldighet; Det tilhörer mig at glömma andras fel,

fel, och at rätta mig sjelf. Och desutan, hwilken är lyckeligare, antingen den som fördrönar eller den som blifwer fördrönad? Man behöfwer allenast förlåta, man smakar då wiserligen et nöje som owännen icke känner. — Tehing-wang kunde intet längre hålla tillbaka sina tårar. — I gråten, ömsinte främpling! Kejsaren omfamnar honom, „Jag har då ändteligen funnit hwad jag eftersökt, farwål, innan fort skolen I så känna mig. Tehing-wang skyndar til sine Hofmän. „Jag har slutteligen fått belöning för min möda; jag har updagat detta menckliighetens underwerk. — Hwad, Allernådigste Herre! — I skolen så se en Philoloph uti sin dygd? Kejsaren hade intet så snart kommit tillbaka til Peking, som han besalte at man skulle förföra Kong-sune med des fyra Barn. Gubben emottog med wördnad Kejsarens befallning; hans barn smålte i tårar, fruktandes at någon ny olycka skulle träffa deras Fader. Kong-sune sade til dem: Ah, mine wänner, hwad frukten I? Hittills hafwen I lefwat dygdige? Kan det falla Eder swårt at dö! Jag skall gifwa Eder efterdöme; Kommen, wisen Eder wid Hofwet med Eder Landtmanna redskaper, deso äro de wärdighets-märken I skolen sätta emot wåre förföljares äreteckn. Kong-sune och hans Barn förde til den Kejsarliga Staden, framkommo inför Thronen, den ena med en spada, den andre med en haka o. s. w. De kastade sig til jorden. Tehing-wang upreser dem! Min Far, sade han til Kong-sune, känner I igån mig? Gubben faste sina ögonkast, blef bestört, och wille ännu en gång falla på knä; Kejsaren lindade honom i sina armar med godhet; Hans Hof-folk inkommo med en stor myckenhet Lärde Män. — I sen, ropade Kejsaren til hela sitt Hof, den dödelige som jag fruktöft så länge eftersökt. Lären at känna en Philolophe, jag wet at Kong-sune icke mera skall hafwa et annat namn; och Du wördnadswärde Gubbe! ware öfwerhopad du och din Famille med mina wälgerningar; jag skal bemöda at förbättra min Faders fel, och Sonen skall göra sig en ära af, at blifwa Din Beskyddare och Din Wän. Intag det förnämligsta Ministerns stället. Jag befäller Eder uti den almänna Wälfärdens namn at icke igenom något wägrande til intet gifwa mitt hopp och min ästundan. Kong-sune swarade icke Kejsaren, utan genom de ljufwa tårar, hwarmed

åre,

ärkänslan endast uttrycker sina känningar. Han ätnjdt så väl som Hans Barn, -en ständigvarande ynnest, och hade äfwen den trösten at förlåta sine fiender, hwilkas öde blifwit til Hans godtsinnande öfwerlämnadt; han war jämwäl nog lyckelig at göra dem gode, och understödja dem hos den adelmådige Tching-vang. Chineseerne upreste Minnesstoder efter den enes ock andres död; Kejsarens hade ingen annan påskrift än detta så rörande ordet: Wälgöraren; på Kong-lunes stod sattes likaledes endast det namnet, som helgat hans äreminne: Philolopen.

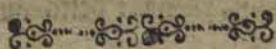

Till Herr P. G.

Jag har fått Ert Bref. Ni har behogat konstigt fråga om jag kände Auktoren til följande Skalde Bref och derifrån göra förwändningar swara ehuru jag är ingen redo skyldig . . . ja aldeles ingen
 At jag har skrifwit det, och at jag gör mig en heder deraf, icke som witter, ty utan twiswel äro där flera Poetiska fel, utan som tänkande och som Medborgare — Ödmne hwem som will, om jag deri tolkat andra Principer än sanna, och jag wägar säga dygdiga! sådana som jag offentligen bekänner aldrig äro lånta af smilande Trappkrypare i Häf, eller osideliga Egoister den fördömda Aristocratiens fördömda wärktyg, hwilka, de förra under det skimrande skien af Kungamackten, de sednare, af Friheten, ej weta af annat, ej känna annat än sin egen nytta, sitt wälde och sina rikedomar, Döswa för sin Regents Ära och sina Med.

Med-Underlåtares wäl som aldrig kan skiljas, önska de „mätte hela Wärl-
 „den lida! mätte den oskyldige förtveta och trampas! blott Wi slippa ta-
 „la til hans försvar, blott Wi så lesa i våra Palais
 „Min Herr P. G.! Så har jag tänkt år 1769, så tänker jag 1784,
 och skall tänka till min död.

Förlägg:

Skalde-Bref,

Til en Ung Officerare, skrifwit under Riksdagen
 År 1769.

Jag wil ej gå i Hof, hos Förstar göra lycka,
 Ifrån min länta Högd, at mina Likar trycka;
 Ej bocka för en Hög, som lösten aldrig mins,
 (I Solen, Werldens ljus, där också släckar fins);
 Ej wandra på et fält, där ödets windar yra,
 Där lyckan hal och blind, och falska tankfätt styra.

Nej, om här fins et lif, frän last, frän högfärd fritt,
 Det blifwa skal mit wäl, och det skal wara mit.
 Jag aldrig farten styr, där swall mot skyar bryta,
 Men wäl ikring en strand, där lugna watten flyta.
 I Skuld och i Dygd jag nöta skal min tid,
 Och trotsa Himlen helf, at wara klar och blid.

Jag

Jag wet: man skapar sjelf sit öde och sin lycka,
 Och samlar först den tyngd, som sedan börjar trycka.
 Det ware långt från mig ge skulden på en an,
 När sjelf jag öga lätt, och sjelf jag tänka kan.
 Ifrån all fördom frälst — bör då det nöjet sela
 Mig med en uplyst Wån i detta ämne dela?

Min Wån! (om sådant namn i werlden känds igån?)
 Om i en lossfull tid det ordet brukas än?
 Om än fins något Bröst, som warma plikter andas?
 Förslåt! — Jag Wånner hast — Ni aldrig med dem blandas —
 Jag snart begått et fel, det skedd af ömhet blott.
 Ombytlig, Falst och Hög — Hur kan det bli Er lott?

Ni Åran har befalt i Edra fotspår följa,
 Och Årans största verk Ni skulle kunna dölja?
 Nej; då Ni granskat har, och då Ni gjort et wal,
 Ni räknar honom jämt i Edra Wänners tal.
 Det dyra namn af Wån mig då ej timm'wis låna;
 Jag wil det ständigt ha, och jag skal det försjåna.

Jag skrifwer bristigt då — Min Wån! Hvad säger Ni?
 Kan med min föresats jag leswa nögd och fri?
 Låt oss, om Ni så wil, wår stolta Werld betrakta,
 Och wet, med stoisk kold wi skole den förakta.
 Säg; fins här någon ting, som rör en stadgad själ?
 Här ges ju tusend ondt, emot en smula wäl?

Knapt.

Knappt född, Knappt Kommen hit med suckar, skrik och tårar,
 Den förste blick af dag det spåda ögat säerar.
 Hur snart försvinner ej en skymt af lifwets wär?
 Och mödor och beswår — De ökas uti år.
 Just wid den mogna tid, då Hiernans saster wärka,
 Och Snille, Smak och Flit — de mer sig låta märka,
 Då hända största wäld, då öfwas grymma fel,
 Och Hjertat, falskt och swart, tar i dem alla del.
 Stor sak! hwad medel wäljs: blott man til målet hinner,
 Låt tusend hungra bort, när Harpax pengar winner,
 Låt Riken störtas full, för Areljstnans röst,
 Och Purpurn, Årans Lön, beklåda fläckat bröst.
 Uck! fins då intet rum, som kan min Fristad wara?
 Uti et wildjurs gap jag löper mindre fara.

Se där wår sälla tid! — Wår Frihet är wår Skygd,
 Wi sakne intet mer, än Samwet, Tro och Dygd —
 De äro toma ord — De likt et wäder ila,
 Och kanske på en löpp, men ej i hjertat hwila.

På brott, som swäfswa här, jag mins ej alla namn,
 Jag tror mig Himlen ha uti en Skönhets famn.
 Jag glömmet där mit qwal, och tänker någon smaka.
 Som hon kan endast ge, och som hon får tillbaka.
 Men nej; Eurilla falsk — Des önskan är en Man;
 Det hennes Walspråk blir: at narra hwem hon kan.

Ja, tänka hur jag wil, så her jag fog at klaga,
 Hwad ålder jag wil ta, så å wi lika swaga.
 Uti sin sena Höst man skördar Sorg och Nöd;
 Hwar Gubbe är förfräckt, och bleknar för sin Död.
 Liksom det wore swårt, den gnistan öfvergifwa,
 Som då den lysa kan, kan också utsläckt blifwa.
 Han går med matta steg, af hopp och fruktan förd
 Och lifwets sista suck kanske blir aldrig hörd.

När knopt wid lifwets slut jag någon förmon äger,
 Bör jag då fastas här? Bör jag här lå mit låger?
 Den wore Däre nog, den handlar mindre rätt,
 Som, då han wunnit sig, ej werlden winner lätt.
 Jag wil — jag skal — Men ack! Hware för min blinda ifwer?
 Jag til en ung Soldat för mycket mjåltshukt skrifwer.
 Til den, som werlden tål, fast ej hans werld har left
 Til den, som ej förfölid fast lyckan aldrig smekt.
 Jag märker nästan sent, jag borde det ämne taga,
 Som Hjeltar endast rö, och skulle. Er behaga:
 I början af mitt Bref åkalla Krigets Gud,
 Den Gud i Hjelm, i Sköld, och i en Tigerhud,
 Som blytrax på en Thron, och hotar med en Wårja,
 At öfwer alt med blod den gröna marken fårja;
 Som skiljer tusend lif på timma och på dag,
 Och räknar all sin magt i Segrar och i Slag.
 Den konst — den grymma Konst, at skjuta, slå och mörda
 Hon wil i Er sin Wån, i Er sin Gunstling wörda;
 Jag borde mäta då des Wårde och des Höid,
 Och Er den Lager spä, som gör en Hjelte nögd.
 Jag wet, det är Er lif och Edra bästa stunder,
 När utur heta gap Ni hör et Thordons dunder.
 I sällskap med Er Tropp, i Lågret uppå halm,
 Ni delar all Er ro, i eld och röf och qwalm.
 Det är på denna wäg, som wåre Göther wandrat;
 Men tiden är förbi, och Swerge är förändrat:

De talte annat Språk — de tänkte som et Folk;
 När ingen dem förstod, war Swärdet deras Tolk.
 De ägde ej det wett, at annan malm-art dyrka,
 At järn af gröfsta slag — De tappre Seythers styrka.
 Men wi. — Hwad falskt Chymi! — Wi endast hafwe lärt,
 At Silfwer och at Gull är mer än Aran wärdt.
 Där kändes ingen Lag, som icke kom från heder;
 Och hedren är ju den, som alla Helt-werk leder?
 Hwarjödre undra då? — På gamle Krigsmåns sätt
 Wi gjorde Grannen wärd . . . men och wi gjorde rätt.

Min Wän! byt tankesätt, byt namn, byt dygd, byt seder,
 Byt hjerta och förstånd — Gär alt byt bort Er Heder.
 Då först, helt afundsfrö, Ni ingen misnögd fann,
 Och ingen önskan gafs, som straxt Ni icke wann.
 Öfr narr af Samwets-ro, af Wiktet och af Eder,
 Och wet, det Trappan är, som up til Aran leder.
 Följ Altmånhetens Smak. — den Känslan, som här rå,
 Och wet, det Löndörren är, som fram til Lyckan går.
 Kan Ni ej wara falskt? — Har Ni ej lärt bedraga?
 I hjertat wara glad, då måst Ni låtsas klaga?
 Ack! wet Ni intet än at Menskligheten le,
 Och Fosterlandets fall med löid och hårdhet se?
 Löp under höga Tak; i Hörmak stå och buga;
 Gär där et Smicker-språk af konstla och af luga,
 Försäkra om Ert Nit, at hjelpa saken fort,
 Och at Ni wunnit den, som aldrig minnas borde.
 Berätta all Er konst, et anhang at förstärka;
 Hur flere dagars mar — Den under skulle werka? —
 Hur Sedlar borde ströds i gator och i hörn
 At hugna först Er sself, och så en liten Björn?
 Far fort, at fråga ut, hur som Hans Nåd behagar,
 At Ni votera skal, på nästa Pleni-dagar —
 Sift måla Ert bejwår på mer än hundra sätt,
 Och poeka på Er Röst och Riksdagsmannas-Rätt.

I Mot kån ingen tröst, i Medgång war förmåten,
 Har någon gjort Er godt, Iåt honom bli förgåten
 Så framt Ni nytta har, tag Den och Den til wån;
 Men lämna honom straxt, när nyttan wändt igån.

Se, så är Werldens sätt, så äro Werldens lagar:
 Den falska Åran yfs, när sanna åran klagar.
 En rätt Förtienst döer ut, när last i blomma står:
 Och boswen skyddad blir, då Dygden huswill går.

Nog kan jag om jag wil, de swarta skuggor följa,
 En mängd af klara prof! — Hur kunna de sig dölja!
 Men i Philolophie jag är så wida bragt;
 At jag ej tadla bör, hwad jag bör gje föragt.

Jag slutar då, helt glad, at Ni ej följt min lära,
 Ni har en bättre smak; Ni har en högre åra.
 Ni öka wil de få, som pråla i wår Bygd;
 Och Himlen ware låf! de kånna på sin Dygd.
 Kanske, en elak Blod, en Orätt mig förwillat,
 Min Wån! jag har Er kânt; och jag Er altid gillat.

Farwål! Läs detta Bref—den rätta slutsats tag,
 At infall fins här ej — blott några Sanningsdrag.

Wågot

Något om Drottning *CHRISTINA* -- af
d^r *Alembert* *).

År 1679 gjorde Quietisternes satser mycket buller i Rom, hwarest desse slags twister äro i hellswa werket föragtade, men dömmes och afgöres med största högtidelighet. Michel Molinos en Spansk Präst, war Auctor til det nya Systemet: Stor-Directeur och likwäl en ätlig Man, hwilken rättwisa Påfwen gjorde honom: 2:ne titlar för at äga många öwänner. De som anse det för ömmaste rättighet, at besalla andras Samweten, kunde ej annat, än finna en sartlig kättare uti en Man, hwars tankar om: war Andeliga natur förtjente mera medlidande, än förbittring.

CHRISTINA, antingen af en naturlig ömhet, eller af hat til Molinos förföljare, eller ock pichhagad, at spela en betydlig role i en sak, med hwilken Christenheten då syhellsattes, tog med så mycken iswer Molinos parti, at hon mistänktes äfwen för at gynna hans satser. Det war icke långt isfån, at man icke ansåg det för et brott hos Henne, at hon emot en oslycklig upfylde mänsklighetens pligter. Den andeliga hwilan, som Molinos lärde, hwilken då syhellsatte Domstolen, gaf Pasquin anledning at säga: Om wi tala, så på *Galererna*: Om wi skrifa, så i *arrest*: Om wi hålla oss wid hwila, så för den heliga Domstolen: hward skola wi då göra?

Det är en heder för *CHRISTINA*, at hafwa tänkt om Grotius, som efterwerlden tänker: Hennes ömndme är wäl intet nödigt för en så stor människas anseende: Men man bör tacka Regenter för det de äro rättwis sa, och äfwen för det, de med Allmänheten erkänna stora och dygdiga Män för det de äro.

Cancellern Axel Oxenstjerna misshagade *CHRISTINA*; emedan han war nödwändig för Henne. Salvius af en böjeligare Caractere hade hela Drottningens förtroende och nåd, och war likwäl icke utan förtjens.

Glob

*) Insändt.

Godeau Biffop i Vence, berömde CHRISTINA uti bref til Henne:
Hon swarade: Honert folk i Frankrike äro så wana wid at berömma,
at Jag ej wägar beklaga mig öfwer en så allmän plågsed.

Besynnerligt Swar *).

En wis Dame hwilken i sin ort icke är ansedd at wara någon Lucretia,
beklagade sig en gång för en Cavalier öfwer den unga Baron - - - s
etourderie. „Hwad, tycker Ni, sade hon, han har behagat fatta Amour
för min Kammarjungfru, och i går eftermiddag då jag låg helt allena på
min Sopha, kom han rånnandes twärtigenom min Sängkammare, löpte
förbi mig, och sprang in i Jungfrukammaren til sin Donzella. — „Ja
jag måste bekänna min Nådiga . . . swarade den enfaldiga Herren, det
war helt och hållit at *manquera* Er, som sjelf war så nära til hands.

Annonce.

Rättegångs-Handlingar uti ett Utsökningsmål, emellan Kramhandlaren Christoph.
Loven och Gästfers-Lärlingen Joh. Theoph. Nathorst, utkomma i dag af trycket, och
säljas i Nordströms Bokläda wid Riddarhus-Torget, a 2 f. Exemplaret.

*) Insändt.

N:ket 47 utkommer nästa Thorsdag kl. 8 om morgonen.

Tryckt hos Commisarien P. A. BRODIN, 1784.